

Barne- og familiedepartementet (BFD)
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Vår ref:
24/01027-1

Saksbehandler:
Mathias Lia Nordmoen

Dato:
15. januar 2025

Høringssvar fra Barneombudet- utredning av bedre samordning av barnevernsloven og barneloven

1. Innledning – prinsipielle betraktninger

Det vises til høringsbrev av 7. oktober 2024. Barneombudet takker for muligheten til å komme med innspill.

Barneombudet har over lang tid ment at saker som går etter både barnelov og barnevernslov bør samordnes bedre. Vi har vært bekymret for at barna i disse kompliserte sakene må forholde seg til ulike systemer og mange personer og at barnets behov fort kan forsvinne i prosessene. Tematikken er blant annet berørt i vår rapport fra 2012 «Barnets stemme stilner i stormen» og i vårt høringssvar til NOU 2017: 8 Særdomstoler på nye områder. Vi er derfor glade for at det nå kommer forslag som skal føre til bedre samordning av barnevernsloven og barneloven.

Barneombudet har innledningsvis noen overordnede betraktninger knyttet til høringen. Det primære hensyn bak forslagene er å samordne saker etter barneloven og barnevernsloven bedre, slik at barna skal slippe å forholde seg til flere parallelle prosesser. Selv om vi støtter denne intensjonen, er det etter vårt syn avgjørende å styrke barnas rettssikkerhet og prosessuelle garantier, dersom flere saker skal behandles i barneverns- og helsenemnda.

Barneombudet har over tid pekt på at barnas rettssikkerhet ikke er godt nok ivaretatt og at rettighetene må styrkes. Dette handler blant annet om:

- Reell medvirkning på alle trinn av saken, tilpasset barnas alder og modenhet
- Partsrettigheter fra lavere alder
- Representasjon ved flytting ut av hjemmet¹

¹ Om nærmere redegjørelse se vår rapport «Blod er ikke alltid tykkere enn vann» (2023), høringssvar til NOU 2023:7 og høringssvar til kvalitetsreformen vår 2024

Dersom enda flere saker skal behandles av barnevernsnemnda er det etter vårt syn avgjørende at barnas rettigheter styrkes. Forslagene i dette høringsnotatet må derfor ses i sammenheng med de forslag som skal legges fram for Stortinget i kvalitetsreformen våren 2025.

2. Nærmere om de enkelte forslagene

Barneombudet mener den vedlagte utredningen er grundig og gjennomarbeidet. Vi støtter utredningens konklusjon og er enig i at barneverns- og helsenemnda bør gis kompetanse til å overføre barnets faste bosted til den andre forelderen dersom vilkårene for omsorgsovertakelse er oppfylt. Det er imidlertid svært viktig å sikre at disse avgjørelsene blir til det beste for barna, og at barnas rettigheter ivaretas tilstrekkelig. Vi vil understreke viktigheten av at nemnda vurderer behovet for oppfølging under den midlertidige plasseringen. Det vil også være helt sentralt at nemnda innhenter dokumentasjon fra politiet der nemnda har blitt kjent med informasjon som kan være relevant i vurderingen av om forelderen kan gi barnet forsvarlig omsorg. Det er i tillegg viktig med mekanismer som sikrer at valg av prosess, ikke bestemmes ut ifra hva som er økonomisk gunstig (det er fri rettshjelp for saker etter barnevernsloven, men behovsprøvd etter barneloven).

I høringsnotatet bes det om en tilbakemelding på om forslag to eller tre er mest hensiktsmessig. Forslag to hjemler en foreløpig bostedsoverføring, mens forslag tre omhandler omsorgsovertakelse med foreløpig plassering hos den andre forelderen. Barneombudet støtter forslag to og deler vurderingene i høringsnotatet. Det er etter vårt syn hensiktsmessig med en ordning hvor nemnda kan bestemme at barnet skal ha foreløpig bosted hos den andre forelderen, med en prøvetid på ca. seks måneder før nemnda fortsetter behandlingen av saken og vurderer om barnet skal ha fast bosted hos denne.

Barneombudet støtter i tillegg forslagene i høringsnotatet om at adgangen til å forene saker klargjøres og utvides. Vi støtter også forslagene knyttet til foreldreansvar etter dødsfall.

Med vennlig hilsen

Ivar Stokkerei
fagsjef

Mathias Lia Nordmoen
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.